

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ

РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Романів Оксана Василівна,
учителька географії
ліцею №75 імені Лесі Українки ЛМР

**«Єдиний шлях до пізнання – дія»
Б.Шоу**

Одним з найефективніших засобів формування творчої особистості є використання на уроках ІКТ. Завдяки використанню мультимедійних, інтерактивних технологій, Інтернету можливості сучасного уроку значно розширюються. Інформатизація освітнього процесу суттєво впливає на зміст, організаційні форми і методи навчання та управління навчально-пізнавальною діяльністю, спричиняє істотні зміни у діяльності учнів.

Основними принципами впровадження електронних засобів у процесі вивчення географії є наступні:

демократизація змісту — забезпечення широких можливостей для розвитку і самореалізації особистості;

гуманізація — передбачення варіативності змісту комп'ютерних програм для повного врахування інтересів і нахилів учня;

диференціація та індивідуалізація — забезпечення вибору рівня складності навчання;

науковість — врахування рівня розвитку сучасної географічної науки;

цілісність і системний виклад змісту — формування логічного мислення;

доступність — узгодження викладу змісту з віковими можливостями сприйняття матеріалу школярами;

інтеграція — взаємозв'язок географічних курсів з іншими навчальними предметами з урахуванням наявних міжпредметних зв'язків.

Використання комп'ютерної техніки та комп'ютерних технологій розширює можливості освітнього процесу.

Організуюю освітній процес таким чином, щоб учень розумів, що завдання вирішує він, а не машина, і лише він несе відповідальність за результати своєї навчальної діяльності. Кращі учнівські роботи використовую на уроках та розробці методичних матеріалів, щоб школярі відчували значимість своїх досліджень не тільки для себе, але й для вчителя та товаришів по класу.

На своїх уроках використовую комп'ютер у режимі тренажера, як засіб організації пізнавальної діяльності та контролю. У режимі навчання за допомогою мультимедійних програм вивожу на екран монітора навчальну інформацію, пропоную питання на розуміння поданої інформації. Якщо

відповідь неправильна, пропоную підказки, як знайти правильну відповідь, або підтверджую вірність відповіді і ставлю наступне завдання.

У режимі тренажера на екран виводжу лише тексти запитань, за умови помилкової відповіді надаю відповідний коментар; результати відповідей не запам'ятовуються, час на обмірковування завдань – необмежений.

У режимі контролю варіанти завдань добирає комп'ютер, час на обмірковування обмежений, результати відповідей фіксуються, за наявності помилки даю правильну відповідь і коментар. Після закінчення роботи виводжу список тем, у яких були зроблені помилки та які потрібно повторити, а також ставлю відповідний бал.

Широко використовую програму «Використання Microsoft Office в школі», яка надає мені можливість працювати з програмами Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint у процесі засвоєння шкільного курсу географії.

Працюю з програмою, я можу самостійно створювати нові мультимедійні лекції, доповнюючи їх анімаційними ефектами, відео фрагментами, звуковим супроводом, що значно підвищує ефективність навчання. Дана програма дозволяє мені використовувати також анімацію, слайди, фрагменти відеофільмів під час вивчення природних об'єктів і явищ. Це формує у моїх учнів образні уявлення, а на їх основі – географічні поняття. Враховуючи можливості комп'ютера як засобу навчання, я його дедалі частіше використовую для створення різноманітних презентацій.

Упровадження комп'ютерних технологій в освітній процес сприяє підвищенню пізнавального інтересу учнів. Інтерес до презентацій у школярів зумовлений необхідністю використання різних джерел інформації, зокрема Інтернету; самостійністю відбору і накопичення матеріалу; публічністю захисту, оцінкою роботи учня не тільки вчителем, а й однокласниками. Це підвищує відповідальність за виконану роботу та самооцінку школярів. Тому важливим є процес створення презентації, зокрема її дизайну, що вимагає застосування творчих здібностей школярів. Для учнів, які захоплюються комп'ютерними технологіями, є можливість використати свої знання та вміння на практиці.

Ураховуючи те, що структура та зміст презентацій можуть бути різноманітними, використовую їх на різних типах уроків: уроках засвоєння нових знань - для усвідомлення учнями нового матеріалу; на уроках формування вмінь і навичок учнів та уроках комплексного застосування знань, умінь і навичок - як засіб контролю за підготовкою та проведенням практичних робіт, для демонстрації моделей географічних процесів та явищ, що вивчаються; на уроках узагальнення та систематизації знань учні можуть самостійно скласти презентацію із двох-трьох слайдів з метою узагальнення вивченого матеріалу; на комбінованих уроках використовуються найрізноманітніші презентації: від демонстрації фото та відео до тестової перевірки знань.

Презентації активно використовуються мною і моїми учнями і в позаурочній роботі. Оскільки така форма організації діяльності учнів передбачає виконання ними після уроків обов'язкових, пов'язаних із вивченням окремих тем, практичних робіт.

У своїй практиці використовую виконання учнями навчальних проектів. Під час виконання таких проектів я виконую роль консультанта, а всі завдання з планування, проведення та оформлення роботи мої учні виконують самостійно.

Такі форми позаурочної роботи сприяють оволодінню моїми учнями складними вміннями і навичками визначати зміст та мету роботи, організовувати власну самоосвіту, використовувати нові підходи до вирішення питань, розвивати пізнавальну і розумову діяльність, самостійність та здатність до творчості. Завдяки яскравим комп'ютерним презентаціям така робота має навчальне, наукове та пізнавальне значення.

Доручаю учням самостійно створити тематичну презентацію під час виконання домашнього завдання. Замість підготовки повідомлень чи реферату школяр створює презентацію із кількох слайдів. Іноді найбільш вдалі дитячі презентації використовую як наочний матеріал і в інших класах, що підіймає самооцінку учнів та заохочує їх до подальшої творчої діяльності. Вважаю, що саме позаурочна самостійна робота надає найбільше можливостей для розширення та поглиблення знань учнів з географії, розвиває нахили, здібності та розширює кругозір моїх учнів.

Мультимедійні засоби як джерело нових знань використовуються мною перед вивченням навчального матеріалу (вступ до теми) або під час вивчення теми в поєднанні з розповіддю чи бесідою.

Завдяки мультимедійній інформації мої учні вчаться пов'язувати сформовані уявлення з навчальною темою, робити потрібні доповнення, самостійні висновки та узагальнення. Навчальна інформація, що міститься в усіх мультимедійних програмах, є значним допоміжним матеріалом для формування географічних уявлень та понять про явища та природні об'єкти, які учні не можуть безпосередньо спостерігати. Завдяки відеофрагментам та фотографіям, які є у цих програмах, на уроках учні здійснюють заочні «подорожі» материками, Україною, в такі куточки живої природи, які практично і фінансово недоступні для більшості учнів.

Електронні засоби навчання дозволяють мені як вчителю продемонструвати процеси або змодельовати явища, за якими неможливо спостерігати протягом одного уроку або які несуть небезпеку для здоров'я та життя людини. Мультимедійні засоби навчання позбавляють будь-якої небезпеки та дають змогу моїм учням більш глибоко зрозуміти природу досліджуваного явища чи процесу.

Використання комп'ютера на моєму уроці також дає змогу складати тести, створювати діаграми, графіки, виконувати тренувальні вправи, практичні роботи.

Для розвитку логічного мислення учнів я складаю невеличкі головоломки та логічні ланцюжки.

Отже, використання комп'ютерних технологій дає вагомі переваги перед традиційним уроком:

- засвоєння учнями на сучасному рівні нових важливих знань, умінь, навичок;

- самоосвіта й самовдосконалення особистості учня й учителя;
- оптимальність та результативність при вивченні й викладанні географії;
- можливість ефективного використання у всіх видах урочної й позаурочної діяльності.
- високий рівень уваги і зацікавленості до навчання з боку учнів
- протягом усього уроку.
- обсяг виконаних завдань набагато перевищує обсяг виконаних завдань на звичайних уроках.
- групова робота характеризується високою активністю кожного учня, а індивідуальна - їх відповідальністю.